

KÖNYVISMERTETÉS

Dr. K. Hagen, Dr. G. Antonoff, V. Schmidt.
Handbuch für den Weidmann (Wien, Georg
Fromme & Co, 1949, 470 p.)

Ez a könyv az osztrák könyvpiac újdonsága és a vadászirodalom rendkívül sikerült alkotása. Elsősorban az osztrák vadászok részére készült, de a vadászati tudomány általános érvényénél fogva a külföldiek is sokat tanulhatnak belőle.

A szerzők célja az volt, hogy elsősorban a kezdő vadász mindazt megtalálja a könyvben, amire szüksége lehet.

Megállapíthatjuk, hogy az írók kitűzött céljukat elérték, feladatukat szinte tökéletes módon oldották meg. Művészi egyensúlyérzékkel osztották fel terjedelemben a feldolgozásra került anyagot és a vadászati tevékenység minden ágába betekintést nyújtanak. Bár a könyv terjedelme nem túlságosan nagy, a tömör és világos fogalmazás hiánytalan képet tár az olvasó elé. Nemcsak a kezdő, de az öreg vadász is haszonnal forgathatja lapjait.

Különösen említésreméltók a vadbetegségeket, a vadgondozást és a fegyver- és lőszerismeretet tárgyaló igen fontos fejezetek, már azért is, mert ezen a téren nemcsak az osztrák, de a magyar vadászirodalom is meglepően fogyatékosnak látszik.

A vadbetegségek tárgyalási módja a jól sikerült fényképekkel lehetővé teszi, hogy a vadászok olyan elméleti tudást szerezhessenek, amivel egyrészt a betegségek megelőzése terén, másrészt a meglepetésszerűleg hirtelen fellépő járványok leküzdésében eredményes vadvédelmi munkát fejthetnek ki.

A vadgondozásról szóló fejezet mindazt felöleli, ami az egészséges, jól fejlődő vadállomány megteremtéséhez és fenntartásához elengedhetetlenül szükséges.

A vadászfegyvert és lőismeretet tárgyaló fejezet (81 lapold) kimerítő módon adja a különféle rendszerű puskákról, lőszerről, továbbá a gyakorló- és vadászlövésről mindazt, amit nemcsak a kezdő, de öreg vadásznak is tudni kell.

A szerzőknek az a törekvése, hogy a kezdő vadászból ne csak puskázót, hanem a természet szépségeiben is gyönyörködni tudó természet- és állatbarátot neveljenek, aki vadállományát hozzáértő módon gondozza, betegségektől ragadozóktól és az időjárás viszontagságaitól védi, követendő példaként lebeghet előttünk.

Boldizsár

KÜLFÖLDI LAPSZEMLE

Glonjagin: Hogyan lehet megteremteni a kutatómunka lehetőségeit az erdőgazdaságokban? (Lesznoje Hozajajtszvo, 1950. 2. sz.)

Az erdőgazdaságban évek, évtizedek telnek el a hozadék termelése alatt és annak kihasználásáig. Fontos, hogy ez alatt az idő alatt következetesen és rendszeresen megfigyeljük mindazokat a jelenségeket, amelyek egyes erdőtötteken belül az erdőgazdasági eljárásokhoz fűződnek. E nélkül lehetetlen helyesen vezetni erdőgazdaságot, különösen a különleges rendeltetésű erdőkben. Ebből a szempontból pontosan meg kell állapítani az erdősz köteleességét.

Már többször próbáltak tehermentesíteni az erdészeket olyan feladatok ellátása alól, amelyek nem tartoznak munkakörükhöz, a részbeni irodai munkától, és az erdőhöz igyekeztek közelebb

hozni őket. Ez azonban — sajnos — nem valósult meg. Sehol sincs a vezető olyan különféle munkákkal megterhelve, mint az erdőszetben.

Mindezeket a különböző jellegű feladataikat erdészeink nem is végzik rosszul. De teljesen képtelenek az erdőgazdaság egyes alapvető momentumaira figyelmüket összpontosítani: megfigyeléseik összegezésére, azok kiértékelésére, a szükséges összehasonlítások megtételére és a következtetések levonására.

Erre a munkára nincs szabad idejük. A folyó halaszthatatlan ügyek, az ügyfélforgalom mindenütt utóleri az erdőszet és sürgős választ és intézkedést követel. Az erdősz egyszerűen képtelen napját beosztani és ezért nincs alkalma sem rendszeresen foglalkozni valami tudományos kutató jellegű munkával.

Meg kell mondani, hogy az erdősz egyedül van az erdőgazdaságban. Igaz, segítségére van a technikus, de annak is megvan a maga műszaki és üzemi munkája. Nem szabad azonban figyelmen kívül hagyni az erdőgazdaságok nagy kiterjedését, a megfelelő közlekedési eszközök hiányát, a lakott területektől való nagy távolságot, amelyek nagy időpazarlást okoznak az erdőgazdaságon belül és határain túl való mozgásban.

De nem nyugodhatunk bele abba, hogy nincs lehetőség az erdőkben különleges rendeltetésű, tudományos megfigyeléseket végző szervezet felállítására és fel kell használni erre az erdészetek és erdőgazdaságok meglévő mérnök-személyzetét, szolgálati munkájának teljesítése kapcsán.

A különleges rendeltetésű erdők állományai védő feladatot látnak el. A különleges rendeltetésű erdőknek a környező vidékekre való kedvező hatását tudományos szempontból tanulmányozni kell. Sürgősen el kell készíteni az erdőgazdálkodás részletes történetét, fel kell tárnai a végzett tudományos munkákat és megfigyeléseket, ki kell természetben jelölni a kísérleti helyeket, össze kell állítani az erdészeti műszaki irodalom külön szövegmagyarázatát. Ebből a célból azonnal hozzá kell fogni a többirányú tudományos kísérleti munkákhoz az értékes erdőségekben.

A tudományos kutatómunka végzésére az erdészeti igazgatási szerveknél külön tudományos kutatócsoportot kell létrehozni, amelynek tagjai magasabb erdészeti képzettségűek. Az igazgatóságok erdészeteibe még egy kisegítőt kell adni, hogy minden erdőszetben két mester legyen: az erdőművelésre és az erdőgazdálkodásra. Az erdőszet mindig a befefező mérleggel zárjon és ehhez megfelelő számvevőség szükséges.

Perényi Márta.

V. V. Taraszov: Az erdei munkásokról. (Lesznoje Hozajajtszvo, 1950. 2. sz.)

Az erdőgazdálkodásban minden évben élesebben jelentkezik az állandó erdei munkások állományának szükségessége, akik a megállapított idő alatt és megfelelő minőségben teljesítik az alapvető munkákat.

Mivel a kolhozisták teljes munkanapjukat a kolhozban töltik, évről-évre nehezebb lesz idénymunkásokat szerezni az ültetéshez, a telepítések ápolásához és a tűz elleni védekezéshez.

Az ivanovi területi erdőgazdasági igazgatóság erdőgazdaságában például az állandó, egész évben foglalkoztatott munkások száma 15—25 ember bármelyik erdőgazdaságban, függetlenül a munka nagyságától.

A terület több erdőgazdaságában elegendő számú állandó munkás van. Ez lehetőséget ad számukra az egyenletes, megszakítás nélküli mun-

kára és sokkal jobb minőség elérésére. De a meglévő munkáslétszám az egész igazgatóságon belül csak a terv 15—20%-ának teljesítését biztosítja.

A legfontosabb ok a lakáshiány. Az állandó munkások nagyrésze a falvakban lakik, saját házaikban és lakásaikban. Így sok időbe telik, amíg munkahelyükre eljutnak.

Az erdőgazdaságok szabályos munkájának biztosítása érdekében, a termelő munka helyén, kisebb munkástelepeket — 15—25 erdei munkás és családja számára — kell építeni minden erdőgazdaságban. A telepek felállításába magukat a munkásokat is be lehet vonni, részükre a lakóház építésére hosszúlejárátú kölcsönöket nyújtani, mint más minisztériumok vállalatai teszik. Az építőanyag, a fa, helyben van. Aránylag nem nagy mennyiségű téglá, szög és üveg szükséges.

Ha az adott vidéken a munka véget ér, az erdőgazdasági minisztériumhoz lehet fordulni, hogy az erdőgazdaság kötelezően átvegye a kitermelők lakóházait. Addig a kitermelőknek lehetőséget kell nyújtani, hogy felozzassák gazdaságukat és szétszedjék a házakat.

Kevésbé jelentős akadály az, hogy bizonyos mértékig nincs megengedve a munkások számára a kertgazdálkodás, a szénakaszálás és az erdőből való mellékhaszonvétele.

Elérkezett az ideje annak, hogy foglalkozzunk az állandó munkásállomány kialakításának kérdésével és munka- és életfeltételeik biztosításával.

Perényi Márta.

I. D. Braude: A környezet adottságainak kihasználása a vízmosásos területek állománytelepítéseiben. (Ljesznoje Hozjárásztvo, 1949 5. sz.)

A védőerdők telepítéséről szóló nagy szovjet fásítási tervben jelentős helyet foglal el a vízmosássterületek fásítása. 1949—1955 között a kolhozok földjein csak az Erdészeti Minisztérium részéről 386 ezer ha. kiterjedésű vízmosásos területet kell befásítani.

A vízmosásos területek fásítási módszereinek történelmi tanulmányozása azt mutatja, hogy ezek a munkák nagymértékben észszerűsíthetők. Ehhez az alábbi két törvényszerűség nyújt útmutatást.

A vízmosásos területek erdőállományaiban végzett kutatások azt mutatták, hogy a vízmosá-

sok és a völgyek erősen le- és kimosott lejtős oldalainak alsó részén ezek az állományok jobban fejlődnek, mint az oldalaknak a középső és felső részein. Az alsó részeken a kőrös és a szil magassága több, mint 4—5-szöröse volt a felső részen növevő példányok magasságának. Az említett kutatások még egy másik törvényszerűséget is mutatnak. A vízmosás fejtől a vízmosás torkolata felé haladva a vízmosásos oldalak középső és felső részeinek tenyészeti adottságai rosszabbodnak. A Kirpics-vízmosás fejenél az akác aránylag kielégítő növekedést mutatott, ugyanennek a vízmosásnak a középső szakaszában viszont az akác növekedése, a vízmosás oldal közepén, már jelentősen rosszabbodott, míg a többi fafajok csak a lejtős oldal alsó részében maradtak meg kielégítő állapotban. Viszont ugyanezeknek az oldalaknak az alsó részeiben a tenyészeti viszonyok csak jelentéktelenül változnak.

A vízmosásos oldalak alsó részeiben telepített állományoknak igen nagy gazdasági és talajvédelmi jelentősége van.

A vízmosásos területeknek a legkisebb kiadásokkal járó s ugyanakkor talajvédelmi szempontból a leghatásosabb fásítását — e két törvényszerűség figyelembevételével — úgy kell végezni, hogy a vízmosásmenti védőpáztártakat a lejtős oldalak alsó részén telepítendő állományokkal egészítjük ki. Azáltal, hogy a növényeket a legjobb talajra telepítjük, olyan viszonyok közé helyezük azokat, amelyekben a fák gyorsan növekednek és gyorsan fejtik ki talajvédő hatásukat a környező terepre és elősegítik az oldalaknak vegetatív úton, vagy magról való beerdősülését.

Liszenko fészkes telepítési módszerének alkalmazása még nagyobb mértékben észszerűsíti a javasolt erdősisítési módszert.

A lejtős oldalak alsó részén ajánlatos a talajt páztárasan, a többi részeken 1×2, vagy 1×3 m-es elnyújtott foltokban (árkokban), az erősen lemosott részeken pedig 0,6×1 m kiterjedésű fészkekben megművelni oly módon, hogy a megművelt terület kiterjedése az adott szakaszon 2—3-szor kevesebb legyen, mint a meg nem művelt terület. A téglalap alakú foltokban 15—20, a fészkekbe pedig 10 nyárdugványt, tölgy- vagy egyéb magesemetét ültetünk. H.

KÜLÖNFÉLÉK

KOPÁRERDŐSÍTÉS

Id. Béky Albert

(Féltreértések elkerülése céljából a februári számban megjelent cikkem kiegészítése.)

A kopár talajának egész kiterjedésében történő megművelését nem úgy gondolom, mintha abban kerti vagy mezői növényt akarnánk termesztetni, hanem csak úgy, hogy egyik oldalán irtókapa, másik oldalán erős háromágú (3 fogú) szerszámmal *törjük fel* a talajt földforgatás nélkül annyira, hogy elég levegő jusson bele és a víz ne fusson le róla, hanem könnyen beszívárogjon. A levegővel és vízzel életet juttatunk a szinte holt talajba, ami egyszersmint megindítja annak életműködését is.

A kopáron régen erdő volt, aminek kihasználása után ez a terület a növénytermesztés keretéből kiesett, az alomtakaró és a televény elpusztult, a talaj pedig elromlott és elvadult. Az újra telepített erdőnek évtizedekre lesz szüksége ahhoz, hogy a talajnak megváltó jó termékeny állapotát visszaszerezze. A csak a gödör vagy árok talajának megművelésével szinte csak az ültetés és a jó megeredés feltételét készítjük elő. Növénytermesztési és erdőművelési hiba volna, ha a kopárt úgy akarnánk bevinni ismét a termesztés keretébe, hogy